

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради

академік НАМН України професор

_____ Ю.В. Вороненко

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ЛАПАРОСКОПІЧНІ ОПЕРАЦІЇ В ПЛАНОВІЙ ХІРУРГІЇ»**

Тривалість – 0,5 місяця (78 год.)

Кафедра хірургії та судинної хірургії

Київ – 2020

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради
хірургічного факультету

Протокол _____ № _____

Голова вченої ради хірургічного факультету

доцент _____ Шуба В.Й.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

1. Саволюк Сергій Іванович – завідувач кафедри хірургії та судинної хірургії, д.мед.н., професор
2. Гвоздяк Микола Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н., доцент
3. Лисенко Віктор Миколайович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н., доцент
4. Крестянов Микола Юхимович – асистент кафедри хірургії та судинної хірургії, к. мед. н.
5. Ходос Валентин Андрійович – доцент кафедри хірургії та судинної хірургії, д. мед. н.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Лапароскопічні операції в плановій хірургії» призначена для підвищення кваліфікації лікарів: лікар-хірург, лікар-хірург-онколог, лікар-хірург-проктолог.

Цикл проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П.Л. Шупика з урахуванням вимог постанови Кабміну від 28.03.2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабміну від 21.08.2019 № 800, наказу МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2019 за № 293/33264, та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Мета циклу – удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань з питань планової лапароскопічної хірургії, що передбачає детальний розгляд сучасних принципів та оволодіння практичними навичками для ефективного лікування хворих із хірургічною патологією, які є необхідними для професійної діяльності слухачів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі тощо.

Цикл тематичного удосконалення передбачає розгляд та освоєння техніки проведення оперативного лікування пацієнтів із застосуванням лапароскопії у контексті планової хірургії. Отримані знання та навички можуть бути широко застосовані з метою покращення результатів планового хірургічного лікування хворих із застосуванням лапароскопічних методик.

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних для лікаря-хірурга, лікаря-хірурга-онколога, лікаря-хірурга-проктолога, для належного здійснення професійної діяльності.

Програма містить 5 розділів та 22 тем, які у повній мірі розкривають принципи лапароскопічних операцій в плановій хірургії.

За додатковими програмами включено: 1 розділ з питаннями імунопрофілактики.

У навчальному плані циклу зазначено контингент слухачів, тривалість їх навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми. У разі необхідності, враховуючи базовий рівень знань слухачів, кафедра може вносити корективи та доповнення до навчальних годин, які регламентовані навчальними планами, в межах 15 % від загального обсягу часу.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення доповнені переліком питань до заліку, переліком практичних навичок, списком рекомендованих джерел.

Для виконання цієї програми під час навчання передбачено такі види навчальних занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарських занять, а також самостійну роботу слухачів.

Проміжний контроль знань здійснюється за рахунок годин, передбачених на семінарські заняття.

Для визначення рівня засвоєння програми циклу тематичного удосконалення з терміном навчання 0,5 місяця (78 годин) передбачено підсумковий залік (2 години).

Слухачам, які виконали програму і успішно склали залік, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«Лапароскопічні операції в плановій хірургії»

Тривалість:– 0,5 міс. (78 год.)

Контингент слухачів: лікар-хірург, лікар-хірург-онколог, лікар-хірург-проктолог.

Код	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Разом
1.	Основи лапароскопічної техніки	2	2	4	8
2.	Діагностична лапароскопія		2	4	6
3.	Лапароскопічні оперативні втручання при патології органів черевної порожнини	4	6	20	30
4.	Лапароскопічні та ендоскопічні оперативні втручання при патології передньої черевної стінки	4	4	22	30
5	Залік		2		2
Додаткові програми:					
6	Питання імунопрофілактики		2		2
	ВСЬОГО	10	18	50	78

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«Лапароскопічні операції в плановій хірургії»

Код		Назва розділу, теми
Розділ	Тема	
1		Основи лапароскопічної техніки
	1.1.	Історія лапароскопії. Відмінності від "відкритих" оперативних втручань. Переваги, недоліки.
	1.2.	Лапароскопічне обладнання та інструментарій.
	1.3.	Методи накладення пневоперитонеуму та введення троакарів.
	1.4.	Маніпуляції лапароскопічними інструментами.
	1.5.	Методи з'єднання тканин і лігування судин в лапароскопії.
	1.6	Практичне заняття. Відпрацювання мануальних навичок роботи з лапароскопічними інструментами.
2		Діагностична лапароскопія,
	2.1	Покази до діагностичної лапароскопії, техніка виконання, лапароскопічна картина основних патологічних процесів.
3		Лапароскопічні оперативні втручання при патології органів черевної порожнини
	3.1	Лапароскопічна фундоплікація: покази, план обстеження, різновиди техніки
	3.2	Лапароскопічна фундоплікація: післяопераційні ускладнення, післяопераційне лікування
	3.3	Покази до лапароскопічної холецистектомії, протипокази, техніка виконання.
	3.4	Шляхи профілактики та корекції помилок та ускладнень при лапароскопічній холецистектомії,
	3.5	Лапароскопічні втручання на жовчних протоках.
	3.6	Бариатрична лапароскопічна хірургія.
	3.7	Лапароскопічні операції на шлунку та кишківнику.
	3.8	Нові технології в лапароскопії.
	3.9	Лапароскопічна спенектомія.
	3.10	Лапароскопічна гепатектомія.
	3.11	Лапароскопічні операції на підшлунковій залозі.
4.		Лапароскопічні та ендоскопічні оперативні втручання при патології передньої черевної стінки

	4.1	Трансабдомінальна преперитонеальна пластика пахвинної грижі
	4.2	Тотальна екстраперитонеальна пластика пахвинної грижі
	4.3	Інтраперитонеальна пластика грижі білої лінії живота
	4.4	Лапароскопічна ліквідація діастазу прямих м'язів живота
		Додаткові програми
5		Питання імунопрофілактики

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО
УДОСКОНАЛЕННЯ
«Лапароскопічні операції в плановій хірургії»**

№ з/п	Назва практичної навички
1	Основи підготовки лапароскопічної апаратури до операції
2	Стерелізація лапароскопічного інструментарію
3	Накладання пневмоперетонеуму за допомогою голки Veress
4	Накладання пневмоперетонеуму за допомогою троакару Хассона
5	Маніпуляції лапароскопічними затискачами.
6	Розділення тканин за допомогою ножиць та електрокоагуляції.
7	Кліпування артерій та міхурової протоки.
8	Зав'язування інтракорпоральних вузлів.
9	Зав'язування екстракорпоральних вузлів.
10	Накладення швів за допомогою лапароскопічних інструментів.
11	Огляд черевної порожнини за допомогою лапароскопу.
12	Маніпуляції лапароскопічними затискачами, ножицями та коагуляцією.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«Лапароскопічні операції в плановій хірургії»**

1. Переваги, недоліки, відмінності лапароскопічних від “відкритих” оперативних втручань.
2. Лапароскопічна апаратура та інструментарій: оптичні системи, відеокамери, монітори. Способи стерилізації.
3. Лапароскопічна апаратура та інструментарій: інсуфлятори, аспіратори-іригатори, апаратура для коагуляції та розсічення тканин.
4. Техніка безпеки роботи з лапароскопічною апаратурою та інструментами.
5. Введення троакарів при лапароскопічних операціях, техніка, ускладнення.
6. Лапароскопічні інструменти та особливості роботи ними.
7. Методи з’єднання тканин і лігування судин в лапароскопії.
8. Методи накладення пневмоперитонеуму за допомогою голки Вереша та по методу Хассона.
9. Показання і протипоказання до діагностичної лапароскопії.
10. Техніка виконання діагностичної лапароскопії.
11. Техніка виконання лапароскопічної холецистектомії при хронічному холециститі.
12. Види пошкодження жовчних протоків при лапароскопічній холецистектомії.
13. Конверсія при лапароскопічній холецистектомії, показання, техніка виконання.
14. Показання і техніка пункції жовчного міхура при лапароскопічній холецистектомії.
15. Післяопераційні ускладнення після лапароскопічної холецистектомії.
16. Показання та техніка інтраопераційної холангіографії.
17. Лапароскопічні операції на шлунку та кишечнику.

- 18.Лапароскопічна фундоплікація, показання, протипоказання, техніка виконання.
- 19.Лапароскопічні інструменти та особливості маніпулювання ними.
- 20.Інтраопераційні ускладнення при лапароскопічній холецистектомії.
- 21.Методи інтраопераційної зупинки кровотечі при лапароскопічній холецистектомії.
- 22.Інтраопераційні ускладнення при лапароскопічній холецистектомії.
- 23.Методи інтраопераційної зупинки кровотечі при лапароскопічній холецистектомії.
- 24.Показання та протипоказання до лапароскопічної герніопластики при пахових та стегнових грижах.
- 25.Техніка екстраперитонеальної герніопластики при пахових та стегнових грижах.
- 26.Техніка трансабдомінальної преперитонеальної герніопластики при пахових та стегнових грижах.
- 27.Показання і протипоказання до лапароскопічної холецистектомії.
- 28.Техніка виконання адгезіолізісу при лапароскопічній холецистектомії.
- 29.Техніка лапароскопічної герніопластики при післяопераційних вентральних грижах.
30. Хірургічна анатомія товстої кишки
31. Гострий панкреатит. Класифікація. Діагностико-лікувальна тактика.
- 32.Нові технології в лапароскопії: телемедицина, роботи.
- 33.Методи з'єднання тканин і лігування судин в лапароскопії.
- 34.Гострий панкреатит: класифікація, діагностико-лікувальна тактика

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Фрэнсис Г. ; Пер. с англ. К.В. Банникова Путешествие хирурга по телу человека издательство «ЭКСМО» - Москва, 2018 – 256с
2. Clinical scenarios in vascular surgery. Gilbert R. Upchurch, Peter K. Henke / Lippincott Williams and Wilkins, Philadelphia, United States – 2015 – 656p
3. G. Pignata, U. Bracale, F. Lazzara. Laparoscopic surgery/ Springer International Publishing Switzerland – 2016 – 97 p.
4. Theodore J. Saclarides, Jonathan A. Myers, Keith W. Milikan. Common surgical diseases. Third edition / Springer, New York – 2015 – 372 p
5. Хірургія : підручник у двох томах / Р. О. Сабадишин [та ін.]. - Вінниця : Нова книга, 2018 - Т.1 : Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі. - 2018. - 782 с.
6. Хірургія : підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 4-е вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2017. — 416 с
7. Стандарти організації та професійноорієнтовані протоколи надання медичної допомоги хворим з невідкладною хірургічною патологією органів живота // Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путинцева Г.Й. Хірургія. 3-тє видання // Київ – ВСВ «Медицина» - 2015 – 416с.

Допоміжна література:

1. Шалимов А.А., Саенко В.Ф. Хирургия пищеварительного тракта. – К.Здоровья, 1987. – 568 с.
2. Видеоэндоскопическая диагностика и минимальноинвазивная хирургия холелитиаза / под ред. М.Е. Ничитайло. – К.: ВСИ "Медицина", 2013. – 296 с.
3. Запорожан В.Н., Грубник В.В., Саенко В.Ф., Ничитайло М.Е. Видеоэндоскопические операции в хирургии и гинекологии. Киев: Здоров'я, 1999. – 304 с.
4. Лапароскопическая хирургия: Атлас / Теодор Н. Паппас, Аврора Д. Приор, Михаэль С. Харниш. – М.: ГЭОТАР, 2012. – 388 с.
5. Литтманн И. Брюшная хирургия. - Будапешт, 1970, 567 с.
6. Скиба В.В. Лекції з хірургічних хвороб та атлас операцій .- Київ.- 2008.- 324с.
7. Франтзайдес К. Лапароскопическая и торакокопическая хирургия. М.-СПб.: БИНОМ, 2000. – 320 с.
8. Controversies in Laparoscopic Surgery / A. Assalia, M. Gagner, M. Schein. - NY.: Springer, 2006. - 444 p.
9. The SAGES Manual: Fundamentals of Laparoscopy, Thoracoscopy, and GI Endoscopy / С.Е.Н. Scott-Conner. - NY.: Springer Science+Business Media, LLC, 2006. – 840 p.